

Grand Prix architektů 2009 – Národní cena za architekturu zná své vítěze

Pořadatelé: Obec architektů a Česká komora architektů
Spolupořadatel výstavy: Národní galerie v Praze
Záštita: Magistrát hl.m. Prahy, MK, MMR, MŽP, MPO, Poslanecká sněmovna ČR
Hlavní partner: FOR ARCH 2009
Partneři: MAAG, ALUMIL, PREFA, SIKO, CIAS, FOIBOS, Architecture Week, Hormen
Hlavní mediální partner: ARCHITEKT

Partneři Národní galerie v Praze:
Mecenáš NG: SYNOT TIP
Hlavní partner NG: UniCredit Bank
Hlavní mediální partner NG: Hospodářské noviny

V prostorách Malé dvorany Veletržního paláce byly ve čtvrtek 18. června 2009 slavnostně vyhlášeny výsledky 16. ročníku soutěžní přehlídky Grand Prix architektů, Národní cena za architekturu. Přinášíme vám kompletní přehled vítězů a oceněných.

Vítězové vzešli z hodnocení odborné poroty složené z nezávislých a renomovaných zahraničních architektů. Akademie architektů, která byla vybrána vypisovateli soutěže, a to Obcí architektů a Českou komorou architektů, vyzvala k účasti v soutěži celkem 31 autorů, z nichž 21 tuto výzvu přijalo. Ze 101 přihlášených děl do letošního ročníku odborná porota vybrala tyto vítěze.

CENA V KATEGORII NOVOSTAVBA N 1

MĚSTSKÝ DŮM, MILADY HORÁKOVÉ 20, BRNO HELENA BORÁKOVÁ, DALIBOR BORÁK, MARTIN PŘÍHODA / DOBRÝ DŮM

Současný městský polyfunkční dům s garážemi, obchodem, kancelářskými prostory a dvěma mezonetovými byty je zasazen do uliční fronty s ornamentálními fasádami z přelomu 19. a 20. století. Svým pojetím sousedním historickým domům nijak nekonkuruje, přirozeně s nimi srůstá. Architektonické a urbanistické řešení vychází z daností technicky poměrně komplikované parcely. Dvorní fasáda je navržena v podobném stylu jako fasáda uliční – černobílá, abstraktně geometrická hra na první pohled náhodně rozmístěných oken, hliník, omítka a sklo.

V 1. NP je umístěn průjezd, vstup do komunikačního bloku budovy se schodištěm a výtahem, část dvoupodlažní vzkovny s obchodem, v současnosti se samostatnými vstupy do jednotlivých podlaží. Ve 3., 4. a 5. NP jsou kolem schodišťového modulu umístěny variabilní pronajímatelné administrativní plochy. V 6. a 7. NP jsou navrženy dva mezonetové byty.

Parkování je navrženo ve dvorní části, v úrovni 1. NP a 1. PP. Příjezd k parkovacím místům je řešen průjezdem autovýtahem.

CENA V KATEGORII NOVOSTAVBA N 22

STUDIJNÍ A VĚDECKÁ KNIHOVNA V HRADCI KRÁLOVÉ ROMAN BRYCHTA, ADAM HALÍŘ, ONDŘEJ HOFMEISTER, PETR LEŠEK / PROJEKTIL ARCHITEKTI

Prázdná plocha ve významné městské poloze mezi vnitřním a vnějším Gočárovým okruhem na břehu řeky Orlice. V sousedství je směs staveb (škola, hasiči, menza ..). Chybí pevný urbanistický koncept. Geometrie objektu přeškrtnutím pozemku toto místo neruší, ale zviditelňuje. Něco začíná. Budova je pevného tvaru a jasného postoje. Dává okolí smysl a bod. Otevírá se uživatelům ze tří stran. Průchozí parter umožňuje účast na životě okolí, jeho podporu a ovlivňování. Nepřevyšuje – nedominuje. Otevřené parkoviště na jižní straně pozemku mizí pod popínavou zelení.

Objekt půdorysného tvaru písmene X. Plášť budovy z litého betonu podtrhuje dynamičnost a čitelnost tvaru (odlitá litera). Velká prosklení na koncích ramen u Hradecké ulice zakončují a prosvětlují hlavní prostory. Objekt stojí na pochozí ploše navazující na okolí a zelenou plochu střechy garáží.

Budova Knihovnicko-informačního centra je pevným a výrazným objektem respektujícím to kvalitní v okolí, se zážitkem průhledu a průchodu a s klidným vnitřním prostředím.

CENA V KATEGORII REKONSTRUKCE R 19

REKONSTRUKCE PALÁCE RYTÍŘSKÁ 29 – POBOČKY ČESKÉ SPOŘITELNY GABRIELA KAPRÁLOVÁ

Hlavním tématem třech etap v období 2005–2008 byla celková renovace fasád a nasvětlení paláce. Obnova kamenného pláště budovy z hořického pískovce, restaurátorské práce na bohaté sochařské výzdobě, repase historických oken a zámečnických prvků.

Nově navržené funkční uspořádání je přehledné a maximálně zhodnocuje všechny prostory budovy. V přízemí je situován úsek plateb v hotovosti, počítařnu peněz a poradenské služby pro běžnou klientelu. Samoobslužná zóna bankomatu byla přesunuta na nároží Rytířské a Melantrichovy ulice a je viditelná z Václavského náměstí. Galerie v suterénu má nový vstup přímo z ulice, je nezávislá na otevíracích hodinách pobočky a poskytuje důstojné místo pro výstavy a společenské akce. V 1. patře vznikl systém tzv. „otevřeného velkoplošného prostranství“ poradenských pracovišť. V suterénu je umístěno trezorové hospodářství, bezpečnostní schránky, technické místnosti, prostory údržby, sklady a galerie.

CENA V KATEGORII INTERIÉR I 6

ATRIUM D, FAKULTA STAVEBNÍ ČVUT V PRAZE VYŠEHRAD ATELIER

Cílem bylo vytvořit prostor pro novou náplň původního, v posledních letech nevyužívaného západního hospodářského dvora – atria budovy D Fakulty stavební ČVUT, a tím funkčně i výrazově oživit provoz školy stejně jako doplnit chybějící učební prostory. Vestavba obsahuje

prostor pro výuku ateliérů oboru pozemní stavby a architektura, konzultační místnosti, dílnu pro výrobu modelů a odpočinkovou zónu navazující na hlavní halu.

Dvůr o rozměrech 18 x 24 m byl zastřešen a vytvořila se tak dvojpodlažní, průmyslově působící otevřená hala – „továrna na nápady“. Zde lze s využitím mobilních uzamykatelných skříňkových stěn libovolně dělit prostor na několik ateliérů. Zároveň je možné veškerý mobiliář relativně jednoduše přemístit na stranu nebo do přilehlého skladu a vytvořit jeden veliký sál, určený k výstavám, přednáškám, konferencím, státnicím atd. V rozích haly jsou schodiště vedoucí do 2. NP, ve kterém jsou pro konzultace nebo práci v menších skupinách zavěšeny čtyři učebny – boxy.

CENA V KATEGORII RODINNÝ DŮM RD 12

VÍKENDOVÝ DŮM + HŘISTĚ, Rudoltice v Čechách PAVEL HLADÍK, FILIP DUBSKÝ / NOLIMAT

Parcela se nachází v obci Rudoltice ve východních Čechách v blízkosti města Lanškroun. Místo je význačné tím, že zde prochází frekventovaný železniční koridor, zároveň se nachází v přírodní scenérii, kterou dokresluje ruina nedostavěného zámku Lichtenštejnů. Stavební pozemek sousedí na severní straně s potokem.

Objekt je situován na východní straně pozemku, je otevřen na jih a na západ směrem k tenisovému kurtu. Na pozemku je umístěno jedno kryté stání pro osobní automobil a uzavíratelný sklad. Z podmínek a analýzy území vzešel koncept občasně otevřenosti a uzavřenosti, který je doveden do extrému i ve výrazu domu – zborcený objem kvádru, velké prosklené otvory v obvodovém zdivu a bezpečnostní rolovací mříž a okenice, které se uzavírají v době nepřítomnosti obyvatel.

Dům je rozdělen na čtyři části – bazénová hala, obývací prostor, klidová zóna a pobytová venkovní terasa – vše sjednocuje obvodová stěna. Obytná část je otevřena do terasy celoprosklenou otvívavou fasádou a její prostor se otevírá do úrovně střechy.

CENA V KATEGORII RODINNÝ DŮM RD 22

RODINNÝ DŮM ZDIMĚŘICE STANISLAV FIALA / D3A

Obraz domu ve Zdiměřicích u Prahy vychází z berberských obydlí, které jsou koncipovány centrálním společným obytným prostorem, který lemují malé útulné místnosti.

Téměř čtvercový půdorys byl proříznut zálivem organického tvaru, který nechává vstoupit zahradu dovnitř dispozice. Zahrada má charakter architektonizované mnohobarevné kvetoucí zeleně, která dotvořila celý pozemek do čistého, uklizeného systému. Divoké stromy za plotem jsou nasvětlené reflektory.

Záliv vstupující do domu se dá úplně uzavřít posuvnými panely propletenými vrbovým proutím, propouštějícím světlo s úžasnou stínohrou dovnitř i ven. Takto vznikla venkovní místnost pod dřevěnou pergolou, porostlou vistárií, je dalším pokusem o co největší prorůstání interiéru a exteriéru.

Dům je velice dobře technicky vybaven. Systém vytápění i chlazení je založen na kombinaci využití tepelného čerpadla a slunečních kolektorů.

FAKULTA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ A TĚLOVÝCHOVNÁ ZAŘÍZENÍ UNIVERZITY PARDUBICE

LADISLAV KUBA, TOMÁŠ PILAŘ

Pozemek určený pro výstavbu objektu Fakulty chemicko-technologické se nachází na území městské části Pardubice Polabiny, v areálu pardubické univerzity, který je charakteristický návazností na rozvolněnou sídlištní zástavbu tvořenou převážně panelovými domy z období 70. – 80. let. Nově navržený objekt fakulty je umístěn v severní dobře dopravně dostupné části v blízkosti stávajících kolejí a univerzitní auly s knihovnou (arch. Třeštík).

Do jižního polabského cípu areálu je umístěna nová tělocvičná hala univerzity, v blízkosti haly je počítáno s prostorem pro venkovní sportoviště.

Hmotové řešení budov Fakulty chemicko-technologické reflektuje pravoúhlý řád okolní zástavby a sestava objektů reaguje na nepravidelný tvar pozemku. Jednotlivé objekty nestojí celou půdorysnou plochou na terénu - terén pod budovami horizontálně plyne, areál je v parteru průchozí, naopak ve 2. nadzemním podlaží jsou jednotlivé stavby vzájemně propojeny.

Komplex sestává ze tří staveb – osou je dvoupodlažní horizontální stavba procházející celým územím z jihu na sever. Dynamická průsvitná hmota páteřní stavby vymezuje spolu s budovou knihovny plochu akademického náměstí.

Postranní objekty kateder jsou na páteř napojeny prosklenými mosty, hmota jejich prvních dvou podlaží tvoří horizontální základnu pro několikapodlažní tělesa kateder, které vytváří výraznou prostorovou kompozici nad úrovní 2. np.

Páteřní centrální budova je nástupním objektem fakulty, obsahuje prostory a místnosti společně pro celou stavbu.

Konstrukce budov je navržena jako monolitický železobetonový skelet – kombinace nosných sloupů, stěn a svislých výtahových a schodišťových šachet se železobetonovými monolitickými stropy.

Technologické zařízení, vzduchotechnické jednotky, zařízení pro přípravu TUV a další kapacitní technologie se nachází v suterénních místnostech přiřazených ke každému schodišťovému jádru se svislými instalačními šachtami. Páteřní rozvody médií jsou vedeny v suterénním koridoru, který propojuje všechny stavby. V jednotlivých laboratořích jsou rozvody vedeny viditelně pod stropem, což umožňuje flexibilní napojení libovolného počtu médií. Odsávání značného počtu laboratorních digestoří je zajištěno odděleným potrubím a ventilátory na střeše staveb.

CENA ZA CELOŽIVOTNÍ DÍLO

Jan Bočan

Letošní cena za celoživotní dílo, kterou každoročně uděluje při příležitosti Grand Prix architektů Obec architektů, patří prof. Ing. arch. Janu Bočanovi (*1937).

Architekt Jan Bočan začal svoji profesionální dráhu v roce 1962, kdy absolvoval na FA ČVUT. Pracoval nejprve v projektovém ateliéru Konstruktiva. V šedesátých letech spoluzakládal s architektem Janem Šrámkem v rámci progresivního Sdružení projektových ateliérů architektonický ateliér Beta. Tehdy to byl pokus o vytvoření kvalitních týmových architektonických ateliérů a narušení hegemonie státních projektových ústavů. Vedoucí osobnosti dalších ateliérů v tomto sdružení byly názorově spříznění špičkoví architekti té doby: Karel Filsak, manželé Machoninovi, Karel Prager s Jiřím Kadeřábkem a další. K nejbližším spolupracovníkům Jana Bočana patřili vedle zmíněného Jana Šrámka i Alena Šrámková, Zdeněk Rothbauer a Oldřich Novotný, kteří jsou také často spoluautory Bočanových prací.

V devadesátých letech založil Jan Bočan vlastní architektonický ateliér Bočan & Partners, který provozuje dodnes. V posledním desetiletí se věnuje velmi intenzivně i pedagogické činnosti na Fakultě architektury ČVUT, kde je vedoucím Ústavu navrhování. O výsledcích jeho pedagogické práce svědčí mimo jiné i skvělé úspěchy jeho studentů, kteří v přehlídce diplomových prací, kterou pořádá Česká komora architektů, pravidelně obsazují přední místa.

V roce 2004 byl Jan Bočan jmenován čestným profesorem na universitě v Tbilisi, v roce 2005 pak profesorem na FA ČVUT v Praze.

„Pracoval jsem vždy v autorském týmu, který jsem se snažil ovlivňovat určitým směrem. Každý jeho člen však byl pro mne osobností. Stejný vztah mám dnes i se studenty. Jsem součástí jejich týmu, společně s nimi nesu kůži na trh. Na tomto vztahu je nejdůležitější důvěra. V okamžiku, kdy ji jedna strana ztratí, nelze pokračovat. Jsem starší, zkušenější kolega svých studentů a vedu je k týmové spolupráci. Tak cítím svou roli pedagoga.“

Architektura je pro mne tvorbou prostoru. Měřítkem prostoru je člověk a jeho vjemy. Pro mne není rozdíl mezi urbanismem a architekturou. Jsou jen úkoly rozměrově a podobnostně rozdílné. Architektura je prostor, který je vymezován hmotou. Prioritou je komponovat prostor. Hmota domu je prostředek – materiál k vymezování prostoru. Myslím, že toto je podstata architektonické tvorby.“

Více informací:

Dana Sklenaříková
ředitelka úseku konferencí a soutěží
ABF, a.s. (organizátor soutěže)
225 291 110
sklenarikova@abf.cz

Petra Jungwirthová
tisková mluvčí NG
Národní galerie v Praze
224 810 758
jungwirthova@ngprague.cz

Vladimír Štulc
1. místopředseda OA
Obec architektů
257 535 025
obecarch@architekt.cz